

SNS KONJUNKTURRÅD: LARS BERGMAN
ULF JAKOBSSON
MATS PERSSON
HANS Tson SÖDERSTRÖM

Eftersläpning och faktafel. Svar till Korpi

"Hur kan det komma sig att forskarna liksom medierna så starkt och samstämmigt har förmedlat en bild av Sverige som eftersläntrare trots att detta inte har och inte kan underbyggas med tillgängliga OECD-siffror?" Denna gåta grubblar Walter Korpi över i sin replik i *Ekonomisk Debatt*, nr 7, 1990 (Korpi [1990]).

Svaret på Korpis gåta är, att tillgängliga OECD-siffror klart och tydligt, tvärtemot vad Korpi påstår, visar att Sverige har en långsammare BNP-tillväxt än OECD-genomsnittet. Enligt OECDs statistik (*National Accounts* och *Main Economic Indicators*) var OECD-ländernas samlade BNP-tillväxt 1970–90 3,0 procent medan tillväxten i Sverige var 2,2 procent under samma tidsperiod.

Ser vi till BNP per capita, som Korpi föredrar, som mått var tillväxten i OECD 2,2 procent 1970 till 1990, medan den i Sverige under samma tidsperiod var 1,7 procent. Gör vi en nivåjämförelse av BNP per capita korrigerat med OECDs köpkraftspariteter finner vi, fortfarande enligt samma källa, att Sverige 1970 låg 10 procent över OECD-genomsnittet, medan Sverige 1990 låg 2 procent under OECD-genomsnittet.

Korpis debatt i denna fråga har följt två linjer:

ISNS KONJUNKTURRÅD medverkar professor LARS BERGMAN, docent ULF JAKOBSSON, professor MATS PERSSON och docent HANS Tson SÖDERSTRÖM, Stockholm.

(1) Han hävdar att den relativt låga svenska tillväxten beror på att den svenska ekonomin är så högt utvecklad att andra länder som exempelvis Japan, Finland och Belgien får en extra hög BNP-tillväxt genom att de under 1970-talet och 1980-talet hämtar in Sveriges teknologiska försprång. Det är detta som bruka kallas upphinnarfaktorn.

(2) Han försöker finna brister hos dem som använt sig av bla de angivna OECD-siffrorna för att diskutera Sveriges tillväxtproblem.

Den första punkten behandlade vi utförligt i vår tidigare replik till Korpi (SNS Konjunkturråd [1990]). Av Hanssons och Henreksons artikel [1991] framgår att det vetenskapliga stöd som Korpi åberopat för sin linje är obefintligt. Vår slutsats är fortfarande att upphinnarfaktorn inte har någon avgörande betydelse för de tillväxtdifferenser som angavs inledningsvis.

När det gäller den andra punkten har Korpi funnit ett faktafel och ett korrekturfel i Konjunkturrådets rapport 1990. Faktafelet var att vi angav Schweiz som tvåa i Europa efter Sverige vad gäller BNP per capita 1950. Som Korpi så riktigt påpekar var det Norge som enligt vår angivna källa låg på andra plats. Detta ändrar emellertid inte på förhållandet att Sverige låg först.

Korrekturfeliet är att vi angav att Sverige under samtliga fyra delperioder mellan 1870 och 1973 låg *högst* i tillväxt i en viss grupp av länder. Av vår egen tabell

framgår klart att det skulle stått *högt* (etta eller tvåa).

Till detta kommer att vi i vår replik på två ställen givit en felaktig rangordning för Sverige. Vår slutsats att Sverige halkar ned i rangordning kvarstår emellertid.

Korpi gör i sin replik ett stort nummer av att de länder som gått förbi Sverige mellan 1970-talets början och 1980-talets slut är Luxemburg, Island och Norge. Vi ser dock ingen anledning att fästa mindre avseende vid dessa länder. Korpi hävdar ju för övrigt själv att varje land bör anses representera ett eget ekonomisk-politiskt experiment. Varje land bör därför enligt Korpi tillmätas lika vikt oavsett storlek. Vår poäng är heller inte att just dessa länder gått förbi Sverige utan att Sverige minskar i relativ nivå gentemot flertalet länder vilket tar sig uttryck i att Sverige går ned i rangordning och att Sveriges BNP per capita sjunker i förhållande till genomsnittet bland OECD-länder.

Sammantaget rubbar inte de angivna bristerna i våra artiklar den huvudsats av statistiken som angavs inledningsvis. Det medgivande av slarv som gjorts från Konjunkturrådets sida har sålunda givits helt felaktiga proportioner i den *DN*-artikel som Walter Korpi refererar i sin senaste replik (Korpi [1991]). Det går alltså inte att som Korpi gör, ta *DN*-artikelns rubrik som ett bevis för att Konjunkturrådet skulle ha tagit tillbaka slutsatsen att Sverige är på väg att halka efter andra industriländer.

Vi menar tvärtom att vår huvudstämpel stärkts under den diskussion som förts. Korpi har sålunda i sina inlägg velat förringa de allra senaste årens utveckling, då även Korpi måste medge att Sveriges tillväxt varit svag. Då vi påtalade detta blev Korpis svar, att materialet inte går längre fram än till 1987. Nu finns emellertid tillgängligt ett OECD-material som sträcker sig fram till 1990 vad gäller jämförelser av BNP per capita. (*OECD National Accounts* och *OECD Main Economic Indicators*.) Detta material visar att

Sveriges BNP per capita från att 1970 ha legat 10 procent över OECDs genomsnitt, 1990 sjunkit ner till en nivå 2 procent under OECDs genomsnitt. Möjligen kan dessa nya siffror, publicerade i februari 1991, hjälpa Korpi på traven i hans grubblerier över den inledningsvis citerade gåtan.

Referenser

- Hansson, P, & Henrekson, M, [1991], "Den svenska tillväxten: Blir vi omsprungna eller bara upphunna?". *Ekonomisk Debatt*, årg 19, nr 3, s 261-266.
- Korpi, W, [1990], "Sveriges tillväxt följer de andra rikaste västländernas. Svar till SNS Konjunkturråd." *Ekonomisk Debatt*, årg 18, nr 7, s 666-674.
- Korpi, W, [1991], "Objektivitetsproblemet inte begränsat till Naringslivets Ekonomifakta. Svar till Davidsson." *Ekonomisk Debatt*, årg 19, nr 2, s 149-151.
- SNS Konjunkturråd, [1990], "Sveriges tillväxt. Replik till Korpi." *Ekonomisk Debatt*, årg 18, nr 7, s 660-665.